

Практичне заняття 5

ОРГАНІЗАЦІЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Мета заняття - розрахувати відрядні розцінки за нормами виробітку та часу й відрядну заробітну плату.

Завдання

Задача 1

1. Тарифна годинна ставка робітника 4-го розряду складає 31,31грн. (базовий варіант), тривалість робочого дня - 7 год. Норма виробітку для робітника 4 розряду встановлена на рівні 10 виробів за зміну, фактично він виготовив 12 виробів. Визначити розцінку на одиницю продукції, розрахувати відрядний заробіток робітника і коефіцієнт відрядного переробітку.

2. Робітник 5-го розряду за місяць виготовив 400 деталей при нормі часу на одну деталь 0,5 нормо-годин. Відпрацьований час за місяць (T_v) - 176 год, годинна тарифна ставка - 41,0 грн. (базовий варіант). Оплата праці здійснюється за прямими відрядними розцінками. Визначити відрядну розцінку на одиницю виробів, відрядний заробіток, коефіцієнт і суму переробітку. Розрахунки провести за двома варіантами, використовуючи:

- а) норму часу на одиницю виробів;
- б) норму виробітку за годину.

3. В безперервному виробництві бригада по обслуговуванню обладнання включає 3 чол. 3-го розряду, 2 чол. 5-го розряду і 1 чол. 6-го розряду. Їх годинні тарифні ставки встановлені, виходячи з 8-годинної тривалості зміни і складають відповідно 31,04 грн. (базовий варіант), 34,34 грн. (базовий варіант) та 39,56 грн. (базовий варіант). Змінна бригадна норма виробітку встановлена у розмірі 50 т продукції, фактично виготовлено 53 т. Визначити бригадну розцінку на одиницю продукції, розрахувати заробіток бригади, коефіцієнт і суму відрядного переробітку.

Порядок виконання

1. При використанні норми виробітку ($N_{\text{вир}}$) відрядна розцінка (P_v) розраховується за формулою

$$P_B = \frac{C_{ДН}}{H_{ВИР}}, \quad (5.1)$$

де $C_{ДН}$ - денна тарифна ставка, грн.

При використанні норми часу ($H_{ч}$) розцінка визначається за формулою

$$P_B = C_{Г} \cdot H_{ч}, \quad (5.2)$$

де $C_{Г}$ - годинна тарифна ставка, грн.

Бригадна розцінка на одиницю продукції визначається наступним чином:

$$P_B = \frac{T_{ЗМ} \cdot \sum_{i=1}^n C_{Гi} \cdot ЧР_i}{H_{ВИР}} \quad (5.3)$$

де $T_{ЗМ}$ - тривалість зміни, год.;

$ЧР_i$ - чисельність робітників i -ої зміни, чол.

2. Відрядний зарібок дорівнює добутку відрядної розцінки і обсягу фактично виготовленої продукції.

3. Сума відрядного пререробітку визначається як різниця між фактичною та базовою заробітною платою.

4. Коефіцієнт відрядного пререробітку визначається як відношення фактичної заробітної плати до базової заробітної плати.

Задача 2

Годинна тарифна ставка 33,5 грн. (базовий варіант), норма часу на виконання одиниці роботи - 2,0 год., фактично відпрацьовано - 190 год. Розрахувати місячну заробітну плату робітника за системами Аткинсона та Еллінгхема у випадку недовиконання плану (фактичний обсяг виконаних робіт - 90 од.), виконання плану (фактичний обсяг виконаних робіт - 95 од.) та перевиконання плану (фактичний обсяг виконаних робіт - 100 од.).

Порядок виконання

1. Визначити нормовану (планову) годинну продуктивність праці ($W_{Год}$):

$$W_{\text{ГОД}} = \frac{1}{t_{\text{Н}}}, \quad (5.4)$$

де $t_{\text{Н}}$ - норма часу на виконання одиниці роботи, год.

2. Розрахувати нормований (плановий) обсяг виконаних робіт ($Q_{\text{Н}}$):

$$Q_{\text{Н}} = W_{\text{ГОД}} \cdot T, \quad (5.5)$$

де T - фактично відпрацьований час, год.

3. Визначити нормовану (планову) відрядну розцінку за формулою 15.2.

4. Погодинна оплата праці застосовується при виконанні норм виробітку до 75% (система Аткинсона) або до 80% (система Еллінгхема). Визначити обсяг виконаних робіт, який оплачується за підвищеними відрядними розцінками.

5. За кожний відсоток виконання норм виробітку понад 75% або 80% ставки оплати підвищуються на 13,2% або 12,5% за системами Аткинсона та Еллінгхема відповідно. Розрахувати підвищені відрядні розцінки за системами Аткинсона та Еллінгхема.

6. Визначити заробітну плату за виконання робіт за плановими та підвищеними відрядними розцінками за системами Аткинсона та Еллінгхема.

7. При досягненні 100% виконання норм виробітку окрім заробітної плати виплачується надбавка у розмірі 5% або 10% нормованої (планової) заробітної плати за системами Аткинсона та Еллінгхема відповідно. Розрахувати розмір надбавки за системами Аткинсона та Еллінгхема.

8. При перевиконанні норм виробітку передбачається підвищення відрядних розцінок до 50% або 25% за кожний відсоток перевиконання норм. Розрахувати заробітну плату при перевиконанні норм виробітку за системами Аткинсона та Еллінгхема.

9. Визначити загальну заробітну плату за системами Аткинсона та Еллінгхема у випадку недовиконання, виконання та перевиконання плану.

Задача 3

Робітник підприємства виконав за день 40* одиниць продукції при нормі 35* одиниць. Визначити заробітну плату робітника за день за різними системами відрядної форми, якщо розцінка на виготовлення одиниці продукції 14 грн., розмір премії за виконання норм – 10*%, прогресивна розцінка - 15,3 грн. за одиницю.

Порядок виконання

1) Проста відрядна система:

$$ЗП_{\text{відр}} = \sum_{i=1}^n P_i \times N_i, \quad (4.1)$$

де N_i – фактична кількість виробів i -того виду, виготовлених працівником за визначений час;

P_i – відрядна розцінка на виготовлення одного виробу i -того виду, грн.

2) Відрядно-преміальна система:

$$ЗП_{\text{відр.прем}} = ЗП_{\text{відр}} + Д, \quad (4.2)$$

де $Д$ – сума преміальних доплат, грн.

3) Відрядно-прогресивна – праця в межах установлених норм оплачується за прямими відрядними розцінками, а виробіток понад норму – за підвищеними:

$$ЗП_{\text{відр.прог}} = N_{\text{норм}} \times P_{\text{пр}} + (N_{\text{факт}} - N_{\text{норм}}) \times P_{\text{підв}}, \quad (4.3)$$

де $N_{\text{норм}}$ – кількість виготовлених виробів в межах норми;

$P_{\text{пр}}$ – пряма відрядна розцінка на одиницю в межах норми, грн.;

$N_{\text{факт}}$ – фактична кількість виготовлених виробів;

$P_{\text{підв}}$ – підвищена розцінка за один виріб, грн.